

visse Henseender demoraliserende Indflydelse, men en Indflydelse, som man ikke kan modstaa.

Nu er det kun en ringe Sum, den nævnte Samfundsklasse støttes med, og den har faaet den under en saadan Form, at Statens Støtte er blevet heldigere anvendt her end paa mange andre Omraader. Bevillingen anvendes nemlig paa en saadan Maade, at den Pengestøtte, som ligger deri — det er jo ogsaa kun et meget ringe Beløb til en saa talrig Samfundsklasse — spiller en forholdsvis ringe Rolle, men den Vejledning, som er knyttet dertil, spiller Hovedrollen. Det gælder ikke saa meget om at skaffe en Mand 500 eller 1,000 Kr. til Laans, som det gælder om at skaffe ham de og de Maskiner saaledes, at de tekniske Vejledere faar Indflydelse derpaa ved at sige til ham: Du bør ikke lade dig lokke til at anskaffe de og de Former, som ikke er hensigtsmæssige for dig, eller som ikke er solide, men du skal anskaffe de og de Former. Og det giver Anledning til yderligere at vejlede ham i Driften af hans Erhverv, saa at det, Staten gør ved de 75,000 Kr., er i Virkeligheden at yde en Vejledning, hvorved Pengene er Vehiklet, det Mittel, som bringer Vejledningen ud til Folk.

Den samme Betragtning, som har ført denne Samfundsklasse ind paa at modtage denne Vejledning af Staten, vil selvfølgelig bevirke, at den, hvis man skrider til at yde Driftslaan til en enkelt Samfundsklasse, Husmændene, vil kræve samme Ret for sig, og der kan ikke være Tale om at nægte Haandværkere og Handelsstanden det, som man tilstaaer Husmandsstanden. Derfor ligger der i dette Spørgsmaal om Driftslaan til Husmænd det ret store Spørgsmaal, om Staten skal yde Driftslaan til saa at sige alle sine Borgere, naar de da ikke er særlig velstillede, men det forekommer mig, at det er et saa formidabelt Spørgsmaal, at der ikke er Tale om, at vi kan komme ind derpaa, og jeg vil hævde paa det Partis Vegne, jeg tilhører her i Tinget, at vi ikke kan anse det for en Statsopgave at yde Driftslaan til Borgerne. Vi anser det ikke for muligt for Staten at overkomme at udrede de Beløb, som skulde til, naar der virkelig skulde være Tale om at yde Driftslaan til alle, som trængte der-

til. Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds nævnedes en Sum paa et Par Hundrede Tusinde Kroner om Aaret. Det er et aldeles forsvindende Beløb, som ikke kan komme til at udøve nogen nævneværdig Indvirkning. Naar det drejer sig om 100,000 Husmænd og 100,000 af andre Samfundsklasser, som vi vil tage med, altsaa i alt et Par Hundrede Tusinde Mennesker, vil den aarlige Fornyelse af disse Samfundsklasser udgøre adskillige Tusinder, og den vil væsentligst bestaa af Folk, som ikke har Kapital, men trænger til Driftslaan fra Staten. De Beløb, som vilde medgaa dertil, vilde ikke kunne regnes i Hundred Tusinder, men maatte regnes i Millioner. Det forekommer mine Meningsfæller og mig, at det vilde være baade uoverkommeligt og principielt urigtigt for Staten at inlade sig paa at være en Slags Bankier for Borgerne ved at forsyne dem med Driftslaan.

Landbrugsministeren (K. Pedersen):

Jeg har ikke mange Bemærkninger at gøre til de stillede Ændringsforslag. Jeg maa dog udtrykke en stille Beklagelse over Ændringsforslagene Nr. 1 og Nr. 21, som er stillede af Udvalget, men ikke tiltraadte af Ministeren. Ændringsforslag Nr. 1 forstaaer jeg saaledes, at Finansudvalget derved vil lægge en Dæmper paa Udgifterne til Nybygninger og Ombygninger, saa at de ikke kommer for højt op. Jeg skal indrømme, at disse Udgifter er store, og at Arbejdet ogsaa forekommer mig at være dyrt, men naar Bygningsinspektøren kommer med sit Overslag og sine Beregninger og Arbejdet bliver udbudt ved almindelig Licitation, forstaaer jeg ikke rigtig, hvordan Ministeriet skulde kunne rette derved. Men naar Summen her foreslaas nedsat med 2,253 Kr., tager jeg imod denne Nedsættelse og skal sørge for, at Udgiften bliver holdt indenfor denne Ramme.

For Ændringsforslag Nr. 21, som gaar ud paa at stryge Bevillingen til Udvidelse af Blokhus Plantage, var Motiveringen efter den ærede Ordførers Fremstilling den, at Finansudvalget havde ment ikke at kunne gaa ind paa, at man her nedlagde et almindeligt Brug. Det kan selvfølgelig siges, men, som det ærede Medlem fra Halvrimmen (C. Sørensen), der